

Η Φ Α Ρ Ι Σ

Εκδίδεται από τόν Σύλλογο Αποφοίτων Σχολείων Φάριδος

ΕΔΡΑ : Ξηροκάμπι Σπάρτης

●
Συντακτική Επιτροπή: Γεώργ. Θ. Καλιάνης, Θεόδ. Σ. Κατσουλάκος, Παναγ. Η. Κομνηνός

●
Επιμελητής έκδοσης: Σταύρος Θ. Κατσουλάκος, Συρακουσών 101, Λαμπρινή, Αθήνα

Ταμίας: Ιωάννης Π. Κονίδης, Ξηροκάμπι

ΣΥΝΔΡΟΜΗ:

Εσωτερικού ετήσια Δραχμές 1.000

Εξωτερικού ετήσια Δολάρια Η.Π.Α. 20

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Σ. Θ. Κατσουλάκου, Ο δρόμος προς την Κουμουστά.....	3
Ν. Μπουραζέλη, Ο θερισμός	4
Β. Η. Χριστόπουλου, Τα έξοδα μιας οικογένειας στην αρχή του αιώνα μας	5
Στανουόλας Δ. Ορφανάκου, Το πανηγύρι του Μυστρά άλλοτε και τώρα	6
Γ. Π. Κονίδη, Αρχείο Δημοτικού Σχολείου Κουμουστάς	8
Δ. Δικαιάκου, Πώς έφαγε τα ωραία ζαχαρωτά του κοριτσιού ο μπάρμπα Μιχάλης	9
Ελευθερίας Πολίτη-Μελά, Ανάβαση στην κορυφή του προφήτη Ηλία	11
Υπέρ πατρίδος αγωνισάμενοι	13
Μίτσας Ξανθάκου-Καπετανάκου, Πού είναι τα χρόνια	14
Καλομοίρας Κονίδη, Πρώτη Μαΐου 1997	14
Δωρεές-Συνδρομές	15
Τα νέα μας-Από τη δράση του Συλλόγου «Αγία Τριάς»....	16

ΒΕΩΦΥΛΛΟ: Η βρύση της Τόριζας

Φωτογραφία : Μ. Κουμουτσίδα

Η Φ Α Ρ Ι Σ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΦΑΡΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ΄ - ΤΕΥΧΟΣ 17ο - ΙΟΥΛΙΟΣ 1997

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΥΜΟΥΣΤΑ

Εκείνο που χρειάζεται κάθε περιοχή για την ανάπτυξή της είναι τα έργα υποδομής. Ποτέ, λόγου χάρι, δεν αναμένεται να λυθεί το πρόβλημα της Αθήνας, αν προηγουμένως δεν δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ανάπτυξης της επαρχίας. Και για να γίνουμε πιο σαφείς, η Κουμουστά και η ευρύτερη περιοχή της δεν πρόκειται να ξαναζήσουν με οποιαδήποτε, βέβαια, μορφή, αν ο δρόμος που οδηγεί εκεί δεν γίνει βατός για κάθε είδους τροχοφόρο. Και όχι μόνο βατός, προπάντων ασφαλής, διότι σε μερικά σημεία ο δρόμος περνάει από απόκρημνα και άκρως επικίνδυνα μέρη. Αν αυτό επιτευχθεί, τα άλλα είναι εύκολα και αναμενόμενα. Η Κουμουστά έχει ιστορία, αποτελεί κοιτίδα του Ξηροκαμπιού. Απαιτεί σεβασμό. Εκτός αυτού διαθέτει μνημεία και μέρη αξιοθέατα. Η πρόσβαση στον Ταύγετο γίνεται μέσω αυτής. Η διαδρομή παρά την όχθη της Ρασίνας, οι πηγές του Ταυγέτου, οι εναλλαγές του βουνού, θα αποτελέσουν πόλους έλξης και βάση για την ανάπτυξη όλου του χώρου.

Σταύρος Θ. Κατσουλάκος

Ο θερισμός

Η χρήση της θεριστικής-αλωνιστικής μηχανής άλλαξε σήμερα τον τρόπο ζωής του αγρότη. Το πολυτραγουδισμένο δρεπάνι πετάχτηκε και το άλογο, ο πολύτιμος αυτός βοηθός του ανθρώπου, αντικαταστάθηκε σχεδόν εξολοκλήρου από το τρακτέρ.

Θα προσπαθήσω, επιστρατεύοντας τη μνήμη μου, να αφηγηθώ πώς γινόταν ο θερισμός πριν από ογδόντα χρόνια. Η μονή Ζερμπίτσας είχε τότε πολλά κτήματα που εκτείνονταν ανατολικά και έφθαναν ως εκεί που είναι σήμερα το Στρατιωτικό κέντρο. Όλα αυτά τα ενοικίαζαν οι αγρότες των πέριξ χωριών. Ένας ενοικιαστής ήταν και η δική μου οικογένεια. Ενοικιάζαμε τα αμέσως ανατολικά της μονής ευρισκόμενα.

Όταν έφθανε η περίοδος του θερισμού, η οικογένειά μου έκανε πολλές προετοιμασίες. Έπρεπε να συγκεντρωθούν τα απαραίτητα σκεύη, προκειμένου όλη η οικογένεια να μετακινηθεί στην τοποθεσία που είχαμε τα κτήματα. Μαζί και όλα μας τα ζώα: Άλογο, αγελάδες, προβάτες, γίδες, γουρούνι, κόττες, συν τον Νταβέλη, το σκύλο μας. Αληθινή μετοικεσία Βαβυλώνας. Μόνο η γάτα μας δεν ακολουθούσε. Εξηφανίζετο την ημέρα της αναχωρήσεώς μας. Προτιμούσε να μείνει φύλακας του σπιτιού, που έκλεινε δυο μήνες. Μεγάλος ο αγώνας για την εξασφάλιση του επιούσιου.

Οι δουλειές άρχιζαν αμέσως: Θερισμός με το θρυλικό δρεπάνι, δέσιμο των χειρόβολων σε δεμάτια, μεταφορά δεματιών και σχηματισμός θημωνιών κοντά στ' αλώνι και μετά αλώνισμα.

Είχαμε φτιάξει σε κατάλληλο σημείο ένα αλώνι. Κυκλική επιφάνεια διαμέτρου δώδεκα μέτρων στρωμένη με πέτρινες πλάκες και στο κέντρο ένας ξύλινος στύλος. Αυτό ήταν το πολυτραγουδισμένο αλώνι, που υπήρχε σ' όλα σχεδόν τα κτήματα των αγροτών. Τα χειρόβολα από τις θημωνιές ερρίπτοντο μέσα στ' αλώνι. Μετά, τρία άλογα, το δικό μας και άλλα δύο, έμπαιναν στ' αλώνι κι άρχιζε το αλώνισμα. Ο πατέρας μου είχε συνεταιρισθεί με δύο άλλους Καμινιώτες και αλώνιζαν και πολλών άλλων κατοίκων, με το αζημίωτο φυσικά. Έτσι ζεμένα τα άλογα έτρεχαν και το σχοινί μήκους έξι μέτρων μάζευότανε στο στύλο. Στην αρχή που τα χειρόβολα ήταν ολόκληρα, τα άλογα συναντούσαν αντίσταση και οι στροφές γίνονταν με δυσκολία.

Στη συνέχεια τα χειρόβολα διελύοντο και οι στροφές γίνονταν ευχερέστερα. Το αλώνισμα διαρκούσε περίπου δύο ώρες. Κατά το τελευταίο τέταρτο που τα χειρόβολα αχυροποιούντο το θέμα ήταν εντυπωσιακό. Τρία καταϊδρωμένα άλογα κλάπαζαν γύρω στ' αλώνι. Όλοι με χιρρά παρακολουθούσαμε το ωραίο θέμα. Μεγάλη έμφαση στο όλο θέμα θέμα έδινε ο αείμνηστος πατέρας μου, πάντα πρόσχαρος, όπως ήτο, κραδαίνων το μαστίγιον και φωνάζοντας δυνατά: «Στο μάζεμα, στο μάζεμα!», όταν το σχοινί τυλιγόταν στο στύλο. Τα άλογα συνηθισμένα, όπως ήσαν, υπάκουαν στην προσταγή του. Οσφραινόμενα δε ότι η αποστολή τους ευρίσκετο στο τέλος, με μεγάλη υπερηφάνεια έκαναν τις τελευταίες στροφές. Το άχυρο έφτανε στο επιθυμητό μέγεθος. Τα άλογα απελευγύνοντο και δένονταν πιο πέρα στα δέντρα. Η αποστολή τους είχε λήξει.

Νέα όμως φάση εργασίας άρχιζε. Ήτο το λίχνισμα, που γινόταν με ξύλινο δε-

(συνέχεια στη σελ. 12)

Τα έξοδα μιας οικογένειας στην αρχή του αιώνα μας

Από ένα κατάστιχο του 1900 παραθέτουμε στοιχεία που αφορούν τα έξοδα της οικογένειας του Βασιλείου Σ. Χριστόπουλου. Έχουμε αντιγράψει κυρίως εκείνα που προξενούν εντύπωση στο σημερινό αναγνώστη, αφού πια τέτοια έξοδα σήμερα δε γίνονται. Οι ανάγκες έχουν αλλάξει. Όπου δεν αναγράφονται τιμές σημαίνει ότι αυτές έχουν από το χρόνο σβηστεί.

Νέμα δια ανδρομίδα δρχ. 4.90, γίδα με δυο κατσίκια δρχ. 65.50, πετσάκια δρχ. 6.00, μαντήλια και μπαρέζια δρχ. 4.60, ένα μπουζί δρχ. 11.30, κοκκάρια δρχ. 1.70, χασέ 4 πήχες δρχ. 4.00, εις Γεωρ. Μανιάτην ένα αρνί και μία βυτινάρα δρχ. 16.10, ένα φουρνόκλεισμα δρχ. 2, μαλλιά από Γρηγόριον Σκουριώτην δρχ. 20.00, Χρίστον Αποστολάκον από μούστο περσινό δρχ. 25.00, παπα Κονίδην δρχ. 6.05, κρέας τις Απονήστειες δρχ. 2.05, σαρδέλες του Βαγγελισμού —, τα τσαρούχια αγνάρισμα —, κλωνές από Σπάρτη —, πανί δια ένα πάκο πήχες $7\frac{1}{2}$ δρχ. 5.35, δύο χαρτοσήματα δια πιστοποιητικά δρχ. 4.40, πέταλα του μουλαριού δρχ. 2.80, μία φασκιά δρχ. 8.00, σάισμα του μουλαριού δρχ. 12.50, δια τις καπότες ραπτικά δρχ. 16.80, τσαρούχια κινούρια δρχ. 12.50, καλλίγωμα μουλάρια δρχ. 1.90, κανάβι 25 μ. δρχ. 6.80, εις την Σπάρτη καλλίγωμα και άχυρα δρχ. 2.40, χορτίγκι από Γεώργινα Δογατζού καντάρια 10 δρχ. 22.00, του Παναγή Κομνηνού δια την πέτρα δρχ. 2.50, του Κώστα Μεροπούλια αγώια δρχ. 10, ένα τομάρι δια το τυρί δρχ. 2.40, εις αγριοφυλάκους και δια αμπέλι δρχ. 3.60, όλιον και κινίνο δρχ. 1.40, δύο ζευγάρια γονατάρες δρχ. 6.40, δια το μούλari εις το πανηγύρι δρχ. 191.0, κολάνι και σκάλες δρχ. 0.66, κλειδωνιά του γέρου δρχ. 2.50, πανί και ποδιά δρχ. 2.50, καλλίγωμα το μικρό μούλari δρχ. 2.90, δια μαλλιά γνέσιμο —, δια γανώματα —, δια τα φανάρια και ρογιά —, σπίρτο και σαπουνί δρχ. 3.60, μια βίκα και παπούτσια διόρθωμα δρχ. 1.10, κρέας και ξίγκι και της μαμής δρχ. 13.45, εις Γιώργαινα Ξεροπόδαινα μούστο 7 μέτρα δρχ. 105, ένα βάζο κινίνο δρχ. 2.50, πιπεράδες και ντομάτες και πρόκες δρχ. 1.30, ντρίλι πήχες 13 μ. δρχ. 8.45, έξοδα εις το πανηγύρι δρχ. 5.50, σύρμα πλεκτό δια παράθυρα 7 πήχες δρχ. 7.50.

Βασίλειος Η. Χριστόπουλος

Το πανηγύρι του Μυστρά άλλοτε και τώρα

Ο Μυστράς, ξακουστή, ερειπωμένη σήμερα, μεσαιωνική πολιτεία, στην ανατολική πλαγιά του Ταϊγέτου, πέντε χιλιόμετρα μόλις από την Σπάρτη, είναι ένας από τους αξιολογότερους αρχαιολογικούς μας τόπους.

Κάθε χρόνο, εκτός από την μεγάλη τουριστική κίνηση που υπάρχει, στις 29 Αυγούστου, του Αγίου Ιωάννου του Νηστευτή, αρχίζει το πανηγύρι του Μυστρά. Το πανηγύρι του Μυστρά κρατάει αρκετές μέρες. Μένει αξέχαστο για πολύ καιρό όχι μόνο στους κατοίκους της περιοχής, αλλά και στους ξένους που το επισκέπτονται όλες τις ημέρες.

Κάθε χρόνο οι κάτοικοι της περιοχής το περιμένουν όλοι, νέοι και γέροι, με χαρά και ανυπομονησία.

Το πανηγύρι του Μυστρά γιορτάζεται από πολύ παλιά. Παλαιότερα γινότανε μεγάλη ζωοπανήγυρη. Μέρες πριν αρχίσει το πανηγύρι φέρνανε τα ζώα για να βρουν θέσεις κάτω απ' τις ελιές, εκεί που σήμερα είναι το «πάρκινγκ» για τα αυτοκίνητα. Τα πιο πολλά ζώα τα έφερναν απ' τη Μάνη.

Εκείνα τα δύσκολα χρόνια απ' τα ορεινά και άγονα χωριά της Μάνης, την Καρδαμύλη, τη Μηλιά, την Μελιτίνη και άλλα χωριά της μέσα Μάνης, μέσα στο λιοπύρι του καλοκαιριού, ηλιοκαμένοι με τα πελώρια ψάθινα καπέλα τους, φέρναν μαζί τους τα ζώα: αλόγα, μουλάρια, γαϊδούρια, αγελάδες, γουρουνόπουλα κ.τ.λ.

Άνθρωποι και ζώα, μπουλούκια-μπουλούκια περπατούσαν μέσα από μονοπάτια διαμέσου Άρνας, Γορζάνων, Ξηροκαμπίου. Μακρύς ο δρόμος, μέρα και νύχτα περπατούσαν. Όταν έβρισκαν κάποια πηγή με νερό, σταματούσαν να ξεκουραστούν, να ποτίσουν τα ζώα τους, να φάνε λίγο ξερό ψωμί που κουβαλούσαν μαζί τους, να γεμίσουν νερό τα παγούρια τους για τον υπόλοιπο δρόμο. Η διαδρομή ήταν μεγάλη για να φτάσουν στον Μυστρά.

Πουλούσαν τα ζώα, αγόραζαν μικρά πουλάρια, τους κρεμούσαν στο λαιμό κουδούνια στολισμένα με κόκκινες, γαλάζιες χάντρες και έπαιρναν το δρόμο της επιστροφής, να τα θρέψουν, να τα ξαναφέρουν μεγάλα τον επόμενο χρόνο στο πανηγύρι.

Απ' το άλλο μέρος γινότανε η εμποροπανήγυρη, όπως γίνεται και σήμερα. Οι έμποροι και οι μικροπωλητές όλοι είχαν στήσει από ημέρες πριν τα πρόχειρα μαγαζιά τους.

Πολύς κόσμος, οι γυναίκες αγοράζουν πακέτα νήμα, κουρελόνημα για να υφάνουν τα ρούχα τους και τις προίκες των κοριτσιών τους. Αγοράζουν χιλκώματα, τετζερέδες, τσουκάλια, ταψιά, γυαλικά κ.τ.λ.

Πολυκοσμία, ασυνήθιστη κίνηση, χαιρετισμοί και αποχαιρετισμοί, χαμόγελα,

ευχές. Όλοι διαλαλούσαν τα εμπορεύματά τους. «Εδώ η ξεροψημένη γουρουνοπούλα, ντόπιο κοκκινέλι ...κι». «Περάστε κόσμε, κρύο...οοο, νερό...όόό, απ' τους Βουβάλους..., περάστε ...εεε.

Εκείνα τα χρόνια (μαρτυρία του θείου μου, σήμερα συνταξιούχος αστυνομικός), πριν τον πόλεμο του 1940, ήταν δεν ήταν 10 χρονών, πήγαινε κάθε χρόνο με το φίλο του τον Αποστόλη στο πανηγύρι και πουλούσαν νερό.

Από τους Γοράνους, με τα πόδια, ακολουθούσαν τους Μανιάτες. Το στέκι τους, στις ελιές του Μπεζεστενιού. Αυτή την εποχή κοντά στο πανηγύρι δεν υπήρχε νερό. Με το φίλο του πήγαιναν και γέμιζαν τις βίκες τους. Επάνω ψηλά στο χωριό από μια πηγή, τους «Βουβάλους», το πουλούσαν 50 λεπτά το κατοστάρι. Όλες τις ημέρες που κρατούσε το πανηγύρι, κάθε πρωί γυρνούσαν γύρω στις ελιές που κοιμόντουσαν στρωματσάδα οι έμποροι να πουλήσουν νερό για να πλυθούν. Κέρδιζαν αρκετά χρήματα για να ψωνίσουν απ' το πανηγύρι ό,τι χρειάζονταν.

Τα βράδια στο πανηγύρι τα μαγαζιά πλημμυρίζουν από κόσμο, τα ψητά μοσχοβολούν στα γύρω μαγειρεία, τα κλαρίνα παίζουν, σε προκαλούν και σε προσκαλούν. Τα τραγούδια και οι χοροί φέρνουν το κέφι και σκορπούν σ' όλους τη χαρά και την ευθυμία. Έχουν έρθει απ' την Αθήνα περμαντόνες (τραγουδίστριες). Το γλέντι συνεχίζεται ως τα ξημερώματα.

Με το πέρασμα του χρόνου στο πανηγύρι του Μυστρά άλλαξαν πολλά. Οι Μανιάτες δεν έρχονται να φέρουν ζώα. Ελάχιστα είναι τα άλογα και τα γαϊδούρια στις ημέρες μας. Νερό υπάρχει άφθονο, την θέση του πήραν τα αναψυκτικά. Οι κούνιες, τα ηλεκτρικά παιγνίδια ελκύουν τον παιδόκοσμο. Χαλκώματα και μπακίρια δεν βρίσκεις. Στη θέση τους βλέπεις χύτρες, πλαστικά κ.τ.λ.

Όμως ακόμη και σήμερα χιλιάδες κόσμος επισκέπτεται το πανηγύρι να ψωνίσει από την εμποροπανήγυρη. Να φάνε την παραδοσιακή γουρουνοπούλα και να γλεντήσουν στις ταβέρνες, στα μπουζούκια. Και σήμερα έρχονται γνωστές φίρμες τραγουδίστριες και τραγουδιστές απ' την Αθήνα για να τραγουδήσουν στο πανηγύρι.

Όταν τελειώνει το πανηγύρι του Μυστρά, οι έμποροι ξηλώνουν τις παράγκες και εν συνεχεία πηγαίνουν για το πανηγύρι του Γυθείου στις 14 Σεπτεμβρίου.

Σταυρούλα Δ. Ορφανάκου
Μαθήτρια Β' Γυμνασίου

Αρχείο Δημοτικού Σχολείου Κουμουστάς

Ένα παλαιό αρχείο Δημοτικού Σχολείου αποτελεί πάντα θησαυρό ανεκτίμητο για κάθε μελετητή της τοπικής ιστορίας και για τον ειδικό, υλικό για επιστημονική εργασία.

Όταν όμως πρόκειται για το αρχείο ενός σχολείου στο οποίο φοίτησαν οι γονείς σου, οι συγγενείς σου, πολλοί από τους δασκάλους σου που αργότερα έγιναν και συνάδελφοί σου, τότε τα πράγματα αλλάζουν.

Μεγάλη ήταν η συγκίνηση που δοκίμασα, όταν άνοιξα το παλαιότερο από τα δύο Μαθητολόγια του 1/Θ Δημοτ. Σχολείου Κουμουστάς. Όρες ολόκληρες έμεινα σκυμμένος στο πρώτο φύλλο. Πολλά τα συναισθήματα που δοκίμασα. Κάθε όνομα και μια ιστορία που ξετυλιγόταν μπροστά μου σαν κινηματογραφική ταινία, ένας αγώνας για επιβίωση, με πολέμους, ανώμαλες καταστάσεις, φτώχεια και ξενιτιά.

Σχολικό έτος 1921-22. «Πέτρινα χρόνια». Η πατρίδα μας έχει πόλεμο με τους Τούρκους. Οι παππούδες μας λείπουν στη Μ. Ασία και τα παιδιά τους, οι πατεράδες μας, ξυπόλητοι και πεινασμένοι προσπαθούν να μάθουν γράμματα.

Μαθητές 31. Αγόρια 20, κορίτσια 10. Τάξεις 4. Δάσκαλος, ο Πέτρος Δημητρακέας από το χωριό Λάγιο-Λακωνίας. Να και η πρώτη σελίδα του Μαθητολογίου με τα ονόματα των Μαθητών:

1. Ηλίας Γεωργ. Μανδραπήλιας, 2. Ευάγγελος Β. Ορφανάκος, 3. Σαράντος Β. Ορφανάκος, 4. Βασίλειος Π. Μανδραπήλιας, 5. Παντελής Σ. Σταθάκος, 6. Παναγιώτης Η. Κονίδης, 7. Δημήτριος Ιω. Τεκόσης, 8. Γεώργιος Στ. Στούμπος, 9. Ηρακλής Στ. Στούμπος, 10. Μαρίκα Μ. Μανδραπήλια, 11. Σταυρούλα Π. Μανδραπήλια, 12. Κωνσταντίνος Γ. Μανδραπήλιας, 13. Παναγούλα Π. Κονίδη, 14. Δημήτριος Κ. Μανδραπήλιας, 15. Δημήτριος Γ. Μανδραπήλιας, 16. Περικλής Δ. Χριστάκος, 17. Σταυρούλα Π. Κονίδη, 18. Χρήστος Π. Κονίδης, 19. Παναγιώτης Γ. Κονίδης, 20. Ζαχάρω Δ. Τόμπρου, 21. Ελένη Κ. Μανδραπήλια, 22. Θεόδωρος Π. Μανδραπήλιας, 23. Σωτήριος Β. Ορφανάκος, 24. Παντελής Σ. Σταθάκος, 25. Παντελής Π. Κονίδης, 26. Κωνσταντίνος Δ. Χριστάκος, 27. Καλλιόπη Η. Κονίδη, 28. Βασίλειος Στ. Στούμπος, 29. Παναγιώτα Δ. Τόμπρου, 30. Δημήτρω Κ. Κορίνη, 31. Αντώνιος Μ. Τσιγγάκος.

Γιάννης Π. Κονίδης

Πώς έφαγε τα ωραία ζαχαρωτά του κοριτσιού ο μπάριμπα Μιχάλης

Ιούλιος μήνας, απομεσήμερο, ο τόπος πυρπιρίζει. Το καραβάνι των βαρελάδων επιστρέφει απ' το μακρινό και κοπιαστικό ταξίδι, απ' τα χωριά του Έλους. Πούλησαν τα βαρέλια, τις βαρέλες, τα βεδούρια, τα κανάτια και φόρτωσαν παραθεριστές με τα πράγματά τους, για τη διαμονή τους στο δάσος της Βασιλικής. Έξι μουλάρια, τρεις αγωγιάτες και οι επιβαίνοντες σκόρπιζαν ένα χαρούμενο τόνο με τις χαρωπές κουβέντες τους και τα πειράγματά τους. Το τελευταίο, το πιο ήμερο μούλαρι, του μπάριμπα Μιχάλη, μετέφερε μια κορασίδα περίπου δεκαπέντε χρονών.

Δεν έλεγε και πολλές κουβέντες το κορίτσι, αλλά συνέχεια μασουλούσε απ' το τσαντάκι του ζαχαρωτά. Ο μπάριμπα Μιχάλης, σπανίως έριχνε μια ταπεινή ματιά κατά και και τότε γέμιζε το στόμα του σάλιο και το στομάχι του γουργούριζε.

Βάδιζε το καραβάνι στη ράχη της Άρνας και της Σπαρτιάς, στο τελευταίο χωματοβούνι της διαδρομής. Πλάι στο δρόμο, κατά το βοριά, ήταν χτήματα με καστανιές, καρδιές, κερσιές, με στέρνες που αποθηκεύουν το κρυσταλλένιο νερό των πηγών για να ποτίζουν τους κήπους. Κατά το νοτιά ήταν δασωμένη η ράχη με πεύκα νεαρής ηλικίας, που τα φύτεψαν φιλόπονοι άνθρωποι και η μητέρα φύση συμπλήρωνε τα κενά. Νοτιότερα είναι το βουνό που είναι χτισμένο το μοναστήρι της Παναγιάς της Γιατρύσσης. Χμηλότερα τα όμορφα Μελιτινοχώρια. Στο βάθος ο λακωνικός κόλπος, το φαράκι του Γυθείου και το μικρό βουνό Ακούμαρος που κρύβει την πολιτεία. Προς το βοριά η τοποθεσία Αρχίνες που έχει μια αμυδρή ιδέα αρχαιολογίας, γιατί βρέθηκε ένας θαλασμός τάφος. Πιο μακριά, κατά το βοριά, ο κάμπος της Λακωδαίμονος με τον ποταμό Ευρώτα να φιδολιστρά κατά τη θάλασσα και με τη Σπάρτη να γεμίζει ξαπλωμένη στο βορειοδυτικό άκρο. Ανατολικά ο Πάρωνας με τα πολλά χωριά και τα κερκλοχώρια.

Γλυκότητα κυύγονται τα κουδούνια των μουλαριών και λίγο απόμακρα τα κουδούνια των κερκιδιών που βόσκουν στους κοντινούς βοσκοτόπους. Ολόδροσο φτάνει το αεράκι απ' το λακωνικό κόλπο και κάνει τους ταξιδιώτες να χαίρονται.

Σώθηκε ο χωματόδρομος και αρχίζει ο πέτρινος, καθώς φτάσαμε στη ρίζα του βουνού Ανίνα που κιντάζει πέλωριο. Όλο πέτρα και βράχους με ελάχιστα έλατα και πεύκα που δίνουν μισωδάτη δροσιά και ανακουφίζουν τους διαβαίνοντες ανθρώπους και ζώα. Όσο προχωρούμε έντονη η μυρωδιά από το τσάι, τη μέντα, τη ρίγανη, το ρετσίνο των ελατιών. Περάσαμε στην άκρη του λόγγου με τα αγριόλευκα. Τα μούλαρια βαδίζουν προσεκτικά, διελύγουν τον τόπο που θα πατήσουν, βρίσκουν τις μικρές λακουβίτσες στα μεγάλα κοτρώνια του δρόμου και εξασφαλίζουν την ομαλή πορεία του καραβανιού. Λίγο κόμμη και φτάνουμε στον κομμένο βράχο.

Μέχρι τις αρχές του κιάνη είχε θεόρατος βράχος, ύψους πενήντα μέτρων, εμπόδιζε την προσπέλαση στο δάσος της Βασιλικής στους κατοίκους των χωριών, για να κόψουν ξύλα για τις ανάγκες οικοδόμησης και τις λοιπές ανάγκες τους. Βρέθηκε όμως ένας ηγούμενος γειτονικού μοναστηριού, διέθεσε τα απαραίτητα χρήματα, έφερε

επιδέξιους φουρνελάδες, έκοψαν το βράχο και άνοιξαν δρόμο που εξασφαλίζει την ομαλή πορεία φορτωμένων ζώων και πεζών ανθρώπων.

Λυπάμαι που δεν θυμάμαι το όνομα του ευεργέτη και τη χρονολογία που έγινε αυτό το λίαν ωφέλιμο έργο. Πέρασα πολλές φορές νέος και διάβασα το χαραγμένο όνομα και τη χρονολογία. Τώρα πέρασα τα ογδόντα, ψάχνω τα ντουλαπάκια του μνημονικού μου αλλά δεν βρίσκω τίποτα.

Έφτασε το караβάνι εκεί και τα πρώτα μουλάρια μπήκαν στη σκιά του κομμένου βράχου και μαθημένα καθώς ήταν προχωρούσαν στην πορεία τους. Πριν φτάσει το μουλάρι του μπάρμπα Μιχάλη αυτός έκανε το σταυρό του και η κοπέλα του είπε:

— Μπάρμπα Μιχάλη, αφού δεν είναι εδώ εκκλησάκι, ούτε μακριά φαίνεται κανένα, γιατί εσύ κάνεις το σταυρό σου;

Και ο μπάρμπα Μιχάλης με σοβαρό ύφος απάντησε:

— Σώπα, κόρη μου, και κρατήσου καλά, γιατί προ ημερών μια κοπέλα δεν είχε το νου της να κρατηθεί, παραπάτησε το μουλάρι, αυτή δε έπεσε κάτω από το δρόμο, καταρακώλησε στο βράχο και τη βρήκαν ύστερα από τρεις ημέρες σκοτωμένη.

Η κοπέλα φοβήθηκε πολύ και κλαίγοντας είπε στον μπάρμπα Μιχάλη να την κατεβάσει.

— Και τί θα κάνουμε, κόρη μου; οι άλλοι προχωράνε, μας σύγανε.

— Δεν ανεβαίνω στο μουλάρι, φοβάμαι.

Είπε αυτά και τα δάκρυα έτρεχαν βύσση.

— Ε! τότε να σε περάσω στη ράχη μου.

— Να σε καβαλήσω, μπάρμπα Μιχάλη;

— Ναί, θυγατέρα μου, και κάνε γρήγορα να φτάσουμε τους άλλους.

Πλησίασε σε ένα κατάλληλο μέρος, πρόσφερε τη ράχη του, το κορίτσι ανέβηκε και αγκάλιασε τους κουρασμένους ώμους του. Έκανε μερικά βήματα ο μπάρμπα Μιχάλης, έφτασε στη μέση του κατασκευασμένου δρόμου και άρχισε να παραπατάει. Το κορίτσι αιφνιδιάστηκε και ρώτησε φοβισμένοι:

— Γιατί, μπάρμπα Μιχάλη, περπατάς έτσι;

— Ωχ! ου! κόρη μου, ζαλίστηκα και πρέπει να κατέβεις μην πέσω και χτυπήσεις εσύ.

Έκανε δύο-τρία ασταθή βήματα, βρήκε ένα κατάλληλο μέρος όπου πρόσφερε τρόπο και κατέβηκε το κορίτσι.

— Γιατί μπάρμπα Μιχάλη;

— Κόρη μου, μου ήρθε ψηφούρα, τα πόδια μου τρέμουν, το στομάχι μου γουρ-γουρίζει.

— Τί έφαγες μπάρμπα Μιχάλη σήμερα;

— Τίποτα, θυγατέρα μου. Αφού δεν μου έδωσες τίποτα. Εσύ όλο το δρόμο μα-σούλαγες ζαχαρωτά. Μόνο αέρα έχαφτα εγώ.

— Χίλια συγγνώμη, μπάρμπα Μιχάλη, συγχώρα με.

Έφτασε με εντολή της στο μουλάρι ο μπάρμπα Μιχάλης και της έφερε το τσαντάκι που του ζήτησε η κοπέλα. Έχωσε το χέρι της μέσα, έβγαλε σοκολάτα, κου-

(συνέχεια στη σελ. 12)

Ανάβαση στην κορυφή του προφήτη Ηλία

Αυτή τη φορά η επίσκεψη στο Ξηροκάμπι είχε στόχο υψηλό. Ανάβαση στην ψηλότερη κορυφή του Ταύγετου, τον Ταλετό των Αρχαίων. Οι κάτοικοι των γύρω χωριών συνηθίζουν τη νύχτα της γιορτής του Αγίου Ηλία ν' ανεβαίνουν για προσκύνημα στην ιερή κορυφή. Έτσι μια φορά το χρόνο γίνονται ορειβάτες.

Μόλις μας έγινε η πρόσκληση από το φίλο καταχάρηκα, αλλά ταυτόχρονα ήξερα πως λόγος άσχετος από τη θέλησή μου θα μου απαγόρευαν αυτή τη μοναδική εμπειρία. Ο άντρας μου και η κόρη μου ενθουσιάστηκαν. Ο ενθουσιασμός τους μου φάνηκε επιπόλαιος, γιατί ποτέ δεν είχαν χρηματίσει ορειβάτες.

Στις μέρες που μεσολάβησαν βρέθηκαν ειδικά παπούτσια και κατέβηκαν από το πατάρι της ντουλάπας τα μπουφάν. Ο φίλος ήταν κατηγορηματικός! Θα πάρετε μαζί σας χειμωνιάτικα, θα φορέσετε παλτά. Να ζεις στην Αθήνα με 37 βαθμούς θερμοκρασία, αυτό είν'ασείο, θα έλεγα όμως και αρκετά παρήγορο. Χωρίς να χρειάζεται να πας στις Άλπεις και να ξοδέψεις ένα σωρό χρήματα, μπορείς να δροσιστείς μέσα στην ίδια σου τη χώρα.

Ο φίλος του φίλου είχε το γενικό πρόσταγμα σ' αυτή τη νυχτερινή εξόρμηση. Κυνηγός που ήξερε τα κατατόπια του βουνού, οδηγός επιδέξιος του αγροτικού αυτοκινήτου που μας μετέφερε και πάνω απ' όλα άνθρωπος ανοιχτόκαρδος και διαθέσιμος για μας. Ας είναι καλά. «Πάτε να κοιμηθείτε» μας είπε αποβραδής. «Έχουμε ταλαιπωρία αύριο». Μα δεν είναι εύκολο να κοιμηθείς στη μία, όταν ξέρεις πως θα ξυπνήσεις στις τρεις, θα ντυθείς χειμωνιάτικα και θα ριχτείς στην περιπέτεια.

Είχα κάμει απανωτές ερωτήσεις, αν υπάρχουν λύκοι πρώτα πρώτα. Η εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος - Αρσούς —επιτέλους γιατί την ξέθαψα— έλεγε στο λήμμα Ταύγετος πως στο βουνό υπάρχουν λύκοι και αλώπεκες.

Ύστερα ρώτησα αν υπάρχουν άγρια τσοπανόσκυλα που δαγκώνουν τους εκδρομείς και φίδια δηλητηριώδη.

Έκμα και άλλες ερωτήσεις για λιγότερο επικίνδυνα όντα και για όλα με καθυσύχασαν.

Στις τρεις και μισή τη νύχτα το αγροτικό ταρακουνιόταν άγρια στους χωματόδρομους του βουνού. Ένα δρεπανοειδές φεγγάρι όλο λάμψη φώτιζε αμυδρά. Τα φώτα του αυτοκινήτου φώτιζαν κορμούς δέντρων, ξυπνούσαν κοιμισμένα ζώα.

Φτάσαμε σ' ένα πλάτωμα που είναι το καταφύγιο. Εκεί είδαμε πολλά παρκαραμισμένα αυτοκίνητα. Άνθρωποι πουθενά. Υπόθεση πως όλοι αυτοί οι άνθρωποι ονειρεύονταν στη σιγουριά του καταφύγιου. Παράλογη σκέψη. Πώς θα χωρούσαν; Ευτυχώς που σκέφτηκα παρ'όλα, γιατί όταν οι άλλοι έφυγαν μ' ένα φακό και τους κατόπιε το σκοτάδι κι εγώ έμεινα μόνη στο αυτοκίνητο, αγνοούσα την απέραντη ερημιά που με περιέβαλλε. Γιατί, όπως διαπίστωσα το πρωί, όλοι αυτοί οι άνθρωποι που είχαν αφήσει εκεί τα αυτοκίνητά τους είχαν ανεβεί και διανυκτερεύσει στην κορυφή.

Η νύχτα ήταν κρύα, χειμωνιάτικη. Τα τζάμια του αυτοκινήτου υγράθηκαν και

θάμπωσαν. Τυλίχτηκα στο μπουφάν και πάλι κρύωνα. Συλλογιζόμουν τους... ορειβάτες. Θα άντεχαν άραγε;

Βγήκα από το αυτοκίνητο με την ανατολή του ήλιου. Έκανε κόμμη πολύ κρύο. Τότε είδα τους πρώτους ορειβάτες να κατεβαίνουν. Όταν η μέρα ζέστανε, αποφάσισα να κάμω κι εγώ τη μικρή μου ανάβαση. Ήταν σε μια κοντινή πλαγιά κατάφυτη από τσάι και ρίγανη. Το τσάι το έβλεπα πρώτη φορά να φύεται. Έσκυψα και μάζεψα αρκετό, μα ο νους μου δεν έφευγε από τους... ορειβάτες.

Γύρισαν το μεσημέρι καταϊδρωμένοι και τσουρουφλισμένοι από τον ήλιο. Τα πόδια τους δεν τους κρατούσαν. Τα πρόσωπά τους έλαμπαν. Γι' αυτούς η κορυφή του Προφήτη Ηλία ήταν η κορυφή του Έβερεστ. Ήξερα πως δε θα μπορούσα να αντιληφθώ από περιγραφές πώς ήταν. Μόνο εκείνος που ανέβηκε στα 2.404 μ. απέκτησε αυτή τη μοναδική εμπειρία.

Ελευθερία Πολίτη-Μελά

Ο ΘΕΡΙΣΜΟΣ

(συνέχεια από τη σελ. 4)

κρίανι για τον αποχωρισμό του καρπού από τα άγρια. Πολύ κουραστική και αγωνιώδης εργασία. Έπρεπε να έχουν ευνοϊκό άνεμο. Επιπλέον υπήρχε αγωνία μήπως βρέξει, οπότε τα προβλήματα γίνονταν δυσκολότερα. Ήταν μια αγωνία που κρατούσε ώσπου το σιτάρι, τόσο απαραίτητο για την επιβίωση της οικογένειας, εισέλθει στο κασόνι του σπιτιού.

Ο γράφων αξιώθηκε από το Θεό, μετά από σκληρά ολόκληρα χρόνια, να ξαναπερνάει από την εν λόγω περιοχή. Πηγαίνω να προσκινήσω την εορτάζουσαν Παναγίαν την 23ην Αυγούστου. Όταν ανέρχομαι με το ταξί, σε μια στροφή του τελευταίως κατασκευασθέντος αμαξιτού δρόμου, διέρχομαι κυρίως από τη θέση που ευρίσκετο το ήδη καταστραφέν κλώνι. Η συγκίνησής μου μεγάλη. Με δυσκολία συγκρατώ τα δάκρυα.

*Νικόλαος Μπουραζέλης
Συνταγματάρχης ε.α.*

ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΙΧΑΛΗ

(συνέχεια από τη σελ. 9)

λούρια, μπισκότα, και άλλα γλυκά. Τα πρόσφερε με παιδική καλοσύνη στο μπάρμπα Μιχάλη, ο οποίος έτρωγε, έτρωγε και σταματημό δεν είχε.

Του πέρασε η ψήφους, στυλώθηκε γερά στα πόδια του, την πέρισε κι' τον κομμένο βράχο στην πλάτη, φτάσαν το μουλάρι, ανέβηκε, μπήκαν στο δάσος και όλοι μαζί χαίρονταν τη δροσιά και το μεγαλείο του βουνίσσιου τοπίου.

Λίγη ώρα ακόμη και φτάνουν στο διάσελλο της οροσειράς που είναι το εκκλησάκι του Αϊ-Γιαννιού. Κοντά πια το δάσος της Βασιλικής όπου τερματίζουν το οδοιπορικό.

Δημήτρης Δ. Δικαιάκος

Υπέρ Πατρίδος αγωνισάμενοι

Από την πριν μερικά χρόνια εκδιδόμενη στην Παλιοπαναγιά εφημερίδα «Το Τρίτο μάτι», αναδημοσιεύουμε κατάσταση των πεσόντων κατά τους πολέμους 1897-1922, γιατί πιστεύουμε ότι το χρέος των επιγιγνομένων προς τους «υπέρ πατρίδος αγωνισαμένους και πεσόντας» παραμένει ανεξόφλητο.

Κ α τ ά σ τ α σ ι ς

Των θανόντων κατά τους διαφόρους πολέμους από του έτους 1897-1922 αξιωματικών και οπλιτών εκ της Κοινότητος Παλαιοπαναγιάς.

1.	Σγουπέκος	Παναγιώτης	Κωνσταντίνου,	Παλιοπαναγιά,	Ταγματάρχης
2.	Τσαγγιάρης	Παναγιώτης	Γεωργίου,	»	Λοχίας
3.	Αλεξίου	Παναγιώτης	Κωνσταντίνου,	»	Στρατιώτης
4.	Ασημάκης	Αλέξης	Αθανασίου,	Τραπεζοντή,	»
5.	Βαλκινάς	Ιωάννης	Κωνσταντίνου,	»	»
6.	Δογαντζής	Δημήτριος	Κωνσταντίνου,	Παλιοπαναγιά,	»
7.	Δογαντζής	Δημήτριος	Γεωργίου,	»	»
8.	Μωυσάκος	Βασίλειος	Παναγιώτου,	»	»
9.	Σαρχανάκος	Παναγιώτης	Δημητρίου,	»	»
10.	Σαρχανάκος	Αντώνιος	Νικολάου,	»	»
11.	Σμυρνιός	Βασίλειος	Γεωργίου,	»	»
12.	Σμυρνιός	Κωνσταντίνος	Ευστρατίου,	»	»
13.	Χατζάκος	Χρήστος	Σπύρου,	Τραπεζοντή,	»
14.	Χατζάκος	Ηλίας	Παναγιώτη,	Παλιοπαναγιά,	»

Εν Παλιοπαναγιά τη 8η Φεβρουαρίου 1939

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Δήμος Κωνστανταρόγιαννης

Πού είναι τα χρόνια

*Πού είναι τα χρόνια τα παλιά και τα ευλογημένα,
που ζούσαμε όλοι απλά κι όλα εντυχισμένα;
Πού είναι τα χρόνια τα παλιά που η διπλοπροσωπία
ήτανε λέξη άγνωστη μέσα εις την φιλία;*

*Για θυμηθείτε τον καιρό, τη μάνα μας στο μαγεριό,
που ετοίμαζε ένα φαί και τρώγαμε όλοι μαζί,
νέοι, γέροι και παιδιά, μια κατσαρόλα, μια φωτιά.
Τώρα καθείς ξεχωριστό, ένας ψητό, άλλος βραστό.*

*Ο άλλος δαιτα κρατά, τον βλάπτουν τα τηγανητά.
'Άλλοι με βιταμίνες ζουν, να χάσουν βάρος προσπαθούν.
Πού είναι τα χρόνια τα παλιά, τα διαμαντένια χρόνια,
όπου υπήρχε σεβασμός και νιώθαμε συμπόνια;*

*Καθένας τώρα προσπαθεί τον άλλον να περάσει
και μέσα στο χρέος πνίγεται εσώτον τα γεράσει.
Μας πλάκωσε η απονιά, μας ζάλισε το χοίμα,
χάσαμε τα αισθήματα και πέσαμε στο κοίμα.*

Μίτσα Ξεφθάκου-Καπετανάκου

Πρώτη Μαΐου 1997

Βράδυ προαμονής Πρωτομαχιάς. Πάγωσαν φύση κι άνθρωποι στο χωριό. Απόλυτη σιωπή. Η φοιτητική είδηση για το δυστύχημα που συνέβη συνέτριψε τις ψυχές μας.

Ανήμερα Πρωτομαχιάς. Ένας διακευσμένος ολημερίς ουρανόσ συντροφεύει όλους αυτούς που γέμισαν τους δρόμους του Ξηροκαμπίου για να κλάψουν τα 29 χρόνια του Νίκου Χρυσικού.

Συγγενείς, χωριανούς, άλλωστε του ΚΤΕΛ, φίλοι, γνωστοί που αφιλοκερδώς πάντα εξυπηρετήθηκαν, μαθητές Σχολείων του Νομού, παίκτες και οπαδοί αθλητικών ομάδων αναζητούν απάντηση στο «γιατί».

Δεν θα υπάρξει απάντηση. Έτσι αποφάσισε η μοίρα. Ένα ταλέντο της οδήγησης να φύγει οδηγώντας.

Για τα παιδιά του, τη σύντροφό του και τους γονείς του ένας λόγος παρηγοριάς υπάρχει: ο Νίκος φεύγοντας άφησε μόνο καλοσύνη. Ποιά καλύτερη μνήμη θα ζήλευε κανείς;

Νίκο, στο καλό. Εσύ ήπιες το νερό της λησμονιάς,
αλλά οι ζωντανοί μένουν για να θυμούνται.

Καλομοίρα Κονίδη

ΔΩΡΕΕΣ

Προς τον ιερό ναό Αγίας Τριάδος Ξηροκαμπίου
(Από 1-1-96 μέχρι 31-12-96)

Καλλιόπη Παπαδάκου (5.000), Παναγιώτης Βλογιαννίτης (10.000), οικογ. Νικολάου, Δημητρίου και Ιωάννη Ηλιοπούλου (20.000) εις μνήμην Παναγιώτη Ηλιοπούλου αντί στεφάνου, Αθανάσιος Ηλιοπούλος (10.000) εις μνήμην του πατέρα του, Νέλλυ Αγγελάκου-Σβάρα (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Λυγερή Στελλάκου (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Κων/νος Βολτής (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Αναστάσιος Βολτής (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Λέλα Βολτή (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Νέλλυ Σακελλαριάδη (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Κων/νος Σακελλαριάδης (15.000) εις μνήμην Γεωργίου Σακελλαριάδη, Σταύρος Τεκόςης (20.000) εις μνήμην της μητέρας του Αικατερίνης, Παναγιώτης Κομνηνός (20.000) εις μνήμην Αικατερίνης Τεκόση, Γεώργιος Καραμπέλας (5.000) εις μνήμην Αικατερίνης Τεκόση, Γεώργιος Μπομπούτσος (25.000) εις μνήμην μητέρας του Αμαλίας, Αντώνιος Δουκογιαννης (10.000) εις μνήμην Αικατερίνης Τεκόση, ανώνυμος κυρία (20.000), Θεώνη Διακάκου (5.000.000), Δημήτρα Πιστιόλη (30.000) εις μνήμην Ιωάννου Μιχαλακάκου, ανώνυμος (30.000), Νικόλαος Γεωργόπουλος (35.000), Ευστράτιος Λιτζέρης (20.000) εις μνήμην Παναγιώτη Βλογιαννίτη, Ελένη Καπετανάκου (20.000) εις μνήμην του συζύγου της Σταύρου, Νικόλαος Σ. Ορφανάκος (86.750) για το κοιμητήριο της Κοιμουςτάς, Δημήτριος Σ. Ορφανάκος (86.750) για το κοιμητήριο της Κοιμουςτάς, Χρήστος Κληρονόμος (5.000), ανώνυμος κυρία (15.000), Κων/να Δημητριάδου (30.000), οικογένεια Στέφανου Ντάλιου (10.000) εις μνήμην Βασιλείου Χριστάκου, οικογένεια Δημητρίου Χριστάκου εις μνήμην Βασιλείου Χριστάκου, οικογένεια Γεωργίου Πιστιόλη (10.000) εις μνήμην Βασιλείου Χριστάκου, ανώνυμος κυρία (23.458), ανώνυμος κυρία (20.000), Περθένα Φουντουκίδου (20.000), Βενιζέλος Λεονταρίτης (25.000), εις μνήμην αδερφού του Αλεξάνδρου, ανώνυμος (20.000), Χρήστος Κυριακίτης (10.000) εις μνήμην Αλεξάνδρου Καπετανάκου, Γεώργιος και Δημήτρα Πιστιόλη (10.000) εις μνήμην Πέτρου Σταθάκου, Δημήτριος Αρμπούζης (40.000), Χριστίνα Λαμπράκου (60.000).

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Για τη συνέλιξη της έκδοσης της «Φάριδος»: Βούλα Φεγγαρά-Παπαγιαννοπούλου (50 δολ.), Ελένη Χριστοπούλου (2.000), Σταύρος Σαραντάκος (1.000), Δημήτριος Κονίδης του Βασιλ. (1.000), Ηλίας Προκοπίδης (1.000), Βασίλειος Μανδραπήλιας του Παντελή (1.000), Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος (5.000), Έντν Κομνηνού (1.000), Παναγιώτης Παυλίουνης (1.000), Χρήστος Κονίδης (1.000), Παναγιώτης Δούκας (1.000), Χαρίλαος Κυριακάκος (5.000), ιερείς Γεώργιος Λάτσης (2.000), Δημήτριος Αρμπούζης (1.000), Ευδοκία Διαμαντάκου (1.000), Νίκη Παπακωνσταντίνου (1.000), Σούλα Παναγάκου (1.000), Γεώργιος Μιχαλάκος (1.000), Αμαλία Θεοφιλοπούλου (5.000), Βασίλειος Κονίδης (1.000), Παναγιώτης Σταρόγιαννης (1.000), Πέτρος Εξαρχάκος (1.000), Παναγιώτα Ανδρέακου (5.000), Βασιλική Βλογιαννίτη (1.000), Παντελής Χριστάκος (2.000), Βασίλειος Ρηγάκος (1.000), Ηλίας Σαραντού Ματθαίος (20 δολ. Η.Π.Α.).

Τα νέα μας _____

του Γεωργίου ετών 73, Νικόλαος Αλικάκος του Ιωάννη ετών 85, Ηλίας Κουντούρης του Παναγιώτη ετών 90, Νικόλαος Χρυσικός του Γεωργίου ετών 29, Ρουμπίνη Καψάλη του Αντωνίου ετών 91, Αριστοτέλης Ρηγάκος του Βασιλείου ετών 64, Γεώργιος Κουμουσιώτης του Λεωνίδα ετών 86, Γεωργία Μανωλακίδου του Φωτίου ετών 83.

ΠΑΛΑΙΟΠΑΝΑΓΙΑ

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκαν οι: δ. Γεωργία Σεφεριάδου τον Μιχάλη Παπαδάκο του Παναγιώτη, η δ. Κατερίνα Νέτικοβα τον Παναγιώτη Γιαννόπουλο του Γεωργίου.

ΔΑΦΝΗ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Γεώργιος Πολίτης του Σταύρου ετών 82, Παναγιώτης Μεζίνης του Ιωάννη ετών 72.

ΠΟΤΑΜΙΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Σωτήριος Δούκας του Ιωάννη ετών 88, Παναγιώτης Πλαγιάννης του Δημητρίου ετών 87, Αναστάσιος Μυρίτης του Νικολάου ετών 59.

ΞΗΡΟΚΑΜΠΙ

ΓΑΜΟΙ

Παντρεύτηκαν οι: δ. Παναγιώτα Κανακάκη τον Αθανάσιο Αλεξίου, η δ. Παναγιώτα Γάββαρη τον Γεώργιο Πλαϊνό.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Η Έφη Κοκκορού σύζυγος Δημητρίου Στούμπου απέκτησε κορίτσι, η Μαρία Γερούλακου σύζυγος Σωτηρίου Παπακωνσταντίνου απέκτησε κορίτσι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Απεβίωσαν οι: Θεοφάνης Καλικάνης του Γεωργίου ετών 90, Στυλιανός Πουλιάκος του Γεωργίου ετών 85, Παναγιώτης Χατζάκος

ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ « ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΣ »

Ο Σύλλογος Κυριών η «Αγία Τριάς» Ξηροκαμπίου αντί στεφάνου έδωσε το ποσόν των 15.000 δραχ. στην εκκλησία της Αγίας Τριάδος εις μνήμην του άτυχου συγχωριανού μας Νίκου Γ. Χρυσικού.

Στις 10 Μαΐου ο Σύλλογος Κυριών Ξηροκαμπίου συνδιοργάνωσε με συλλόγους της Σπάρτης και των γύρω χωριών εκδήλωση για τη γιορτή της μητέρας. Εκεί βραβεύτηκε η νεότερη πολύτεκνη μητέρα του χωριού μας, η Αγγελική Σταρόγιαννη, μητέρα 8 παιδιών.

Στις 8 Ιουνίου 1997 ο Σύλλογος Κυριών μαζί με τον πολιτιστικό σύλλογο πραγματοποίησε ομιλία στην αίθουσα του κοινοτικού καταστήματος με ομιλήτρια την κυτταρολόγο του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου Σπάρτης, κ. Ντοροβίτσα και τον καρδιολόγο κ. Παντελίδη.